

Zarządzanie budżetem gospodarstwa domowego

Prof. dr hab. Agnieszka Alińska

Czy zgadzamy się z mottem, że....

- ❖ Bez względu na wiek,
- ❖ status materialny,
- ❖ wykonywany zawód
- ❖ każdy za nas ma marzenia i chciałby je spełnić.

Musimy poszukiwać narzędzi, metod, sposobów, aby spełniać marzenia !!!

Jak zarządzać finansami osobistymi (budżetem gospodarstwa domowego), aby spełnić marzenia?

Czy realizujemy marzenia: własne, dzieci, wynikające ze zmian otoczenia.....

Pieniądz jest przejawem bogactwa

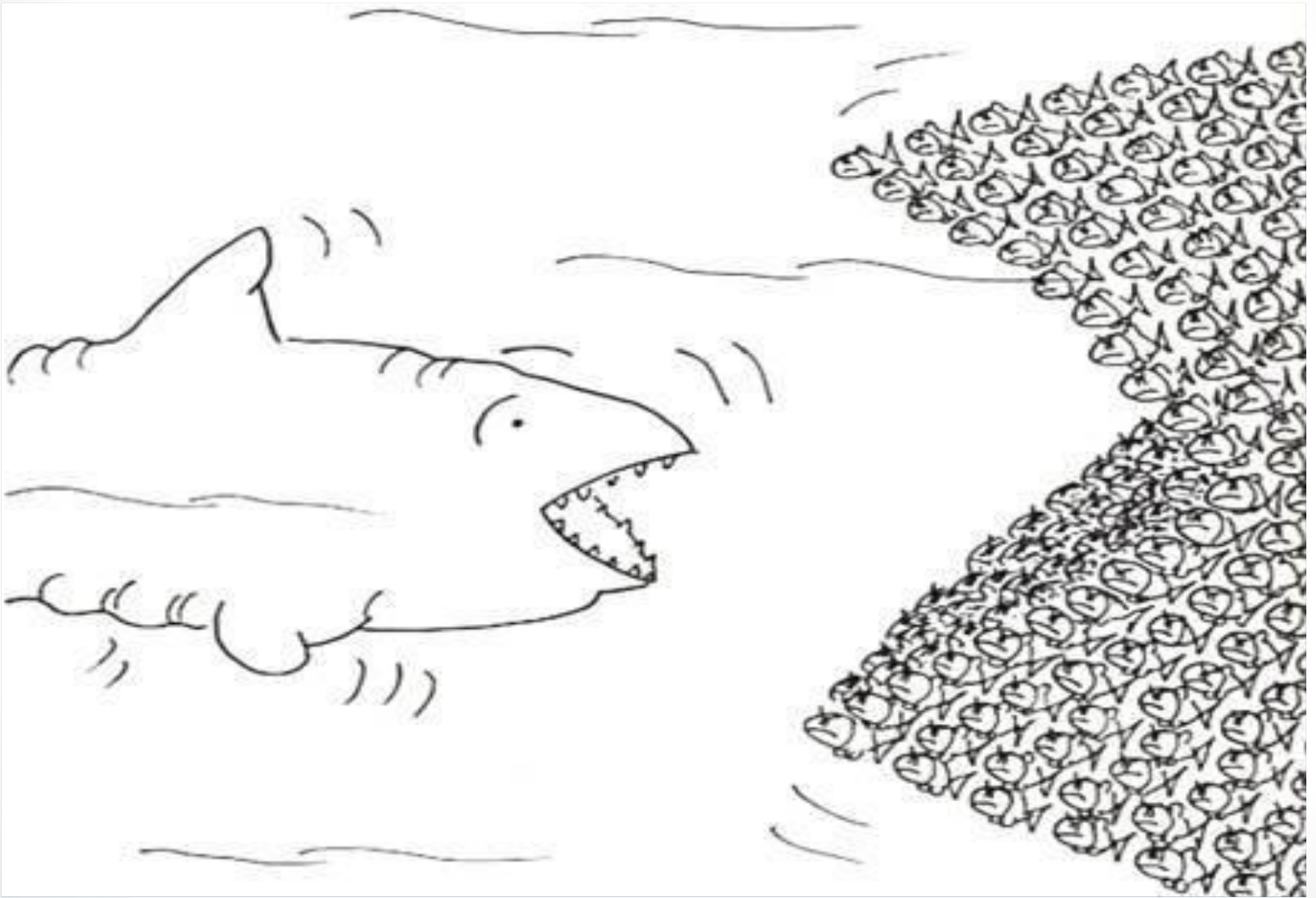
Formy pieniądza:

- ◆ Pierwotne formy pieniądza (bursztyny kamienie, złoto...
- ◆ Pieniądz fiducjarny (*Bretton Woods 1944- 1971*)
- ◆ Pieniądza elektroniczny – karty płatnicze, Blik, Pay Pal (itp.)
- ◆ Kryptowaluty
- ◆ CBDC – Central Bank Digital Currency

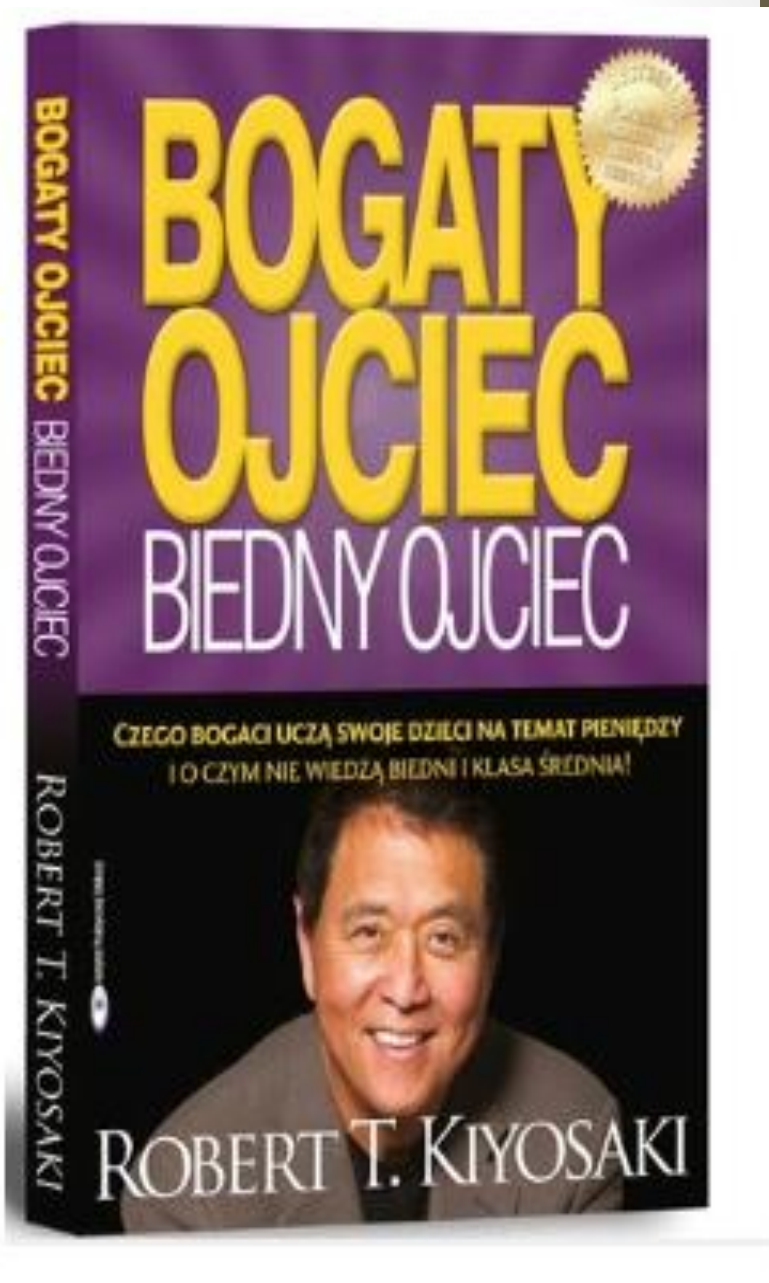
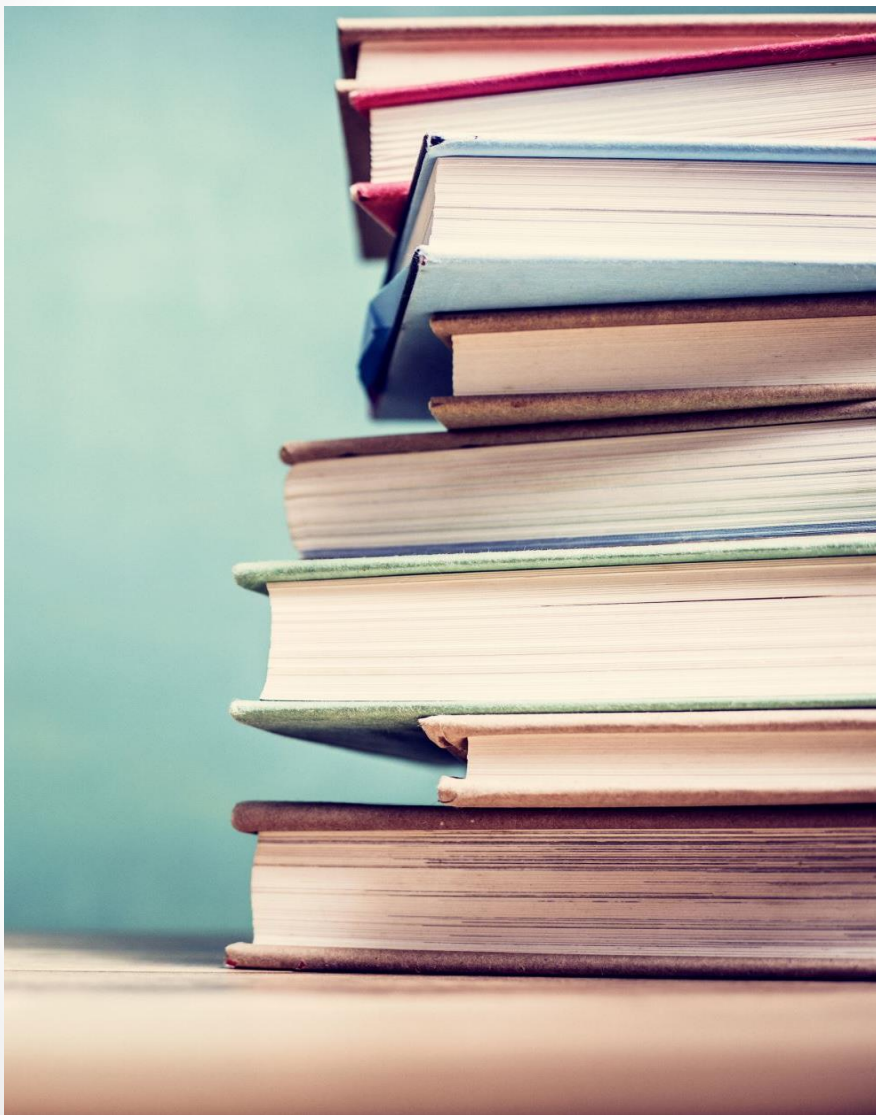
Wartość pieniądza – inflacja

Strategia postępowania?

Wiedza ver. mądrość

WIEDZA ver. MĄDROŚĆ

- cechy, styl i tempo życia
- forma komunikacji -
wygoda, poczucie braku
czasu,
- model życia oparty na
konsumpcji,
- pokolenie Y, Z
- zmiana preferencji i
oczekiwań

Zachowania behawioralne
Nobel z ekonomii 2017 r.
Prof. Richard H. Thaler

BOGACTWO ver. NIEZALEŻNOŚĆ FINANSOWA

Publikacja „Sekrety amerykańskich milionerów” wskazuje, że osiągnięcie nadzwyczajnego poziomu bogactwa uzależnione jest od:

1. oszczędności, gospodarności,
2. powściągliwości w sferze konsumpcyjnej,
3. inwestowania tak, aby osiągnąć rentowność wyższą niż poziom oprocentowania bankowego

Zasada.....”małej łyżeczki”

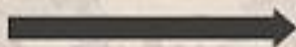
JACY JESTEŚMY

BABY BOOMERS

1946-1964

- etos pracy
- utrata pracy jako motywacja do działania
- żyją, żeby pracować

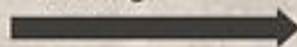

POKOLENIE X

1965-1979

- praca odgrywa ważną rolę
- szukanie złotego środka
- chęć wyższej wypłaty nawet kosztem czasu wolnego

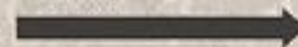

POKOLENIE Y

1980-1994

- pracują, żeby żyć
- work-life balance
- to co poza pracą daje im szczęście
- 8 godzin dziennie
- etyczność pracy
- ok. 2 lata w jednej firmie

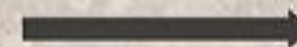

POKOLENIE Z

1995-obecnie

- praca zdalna
- różnorodność zadań
- wyzwania
- dynamiczne środowisko pracy
- swoboda

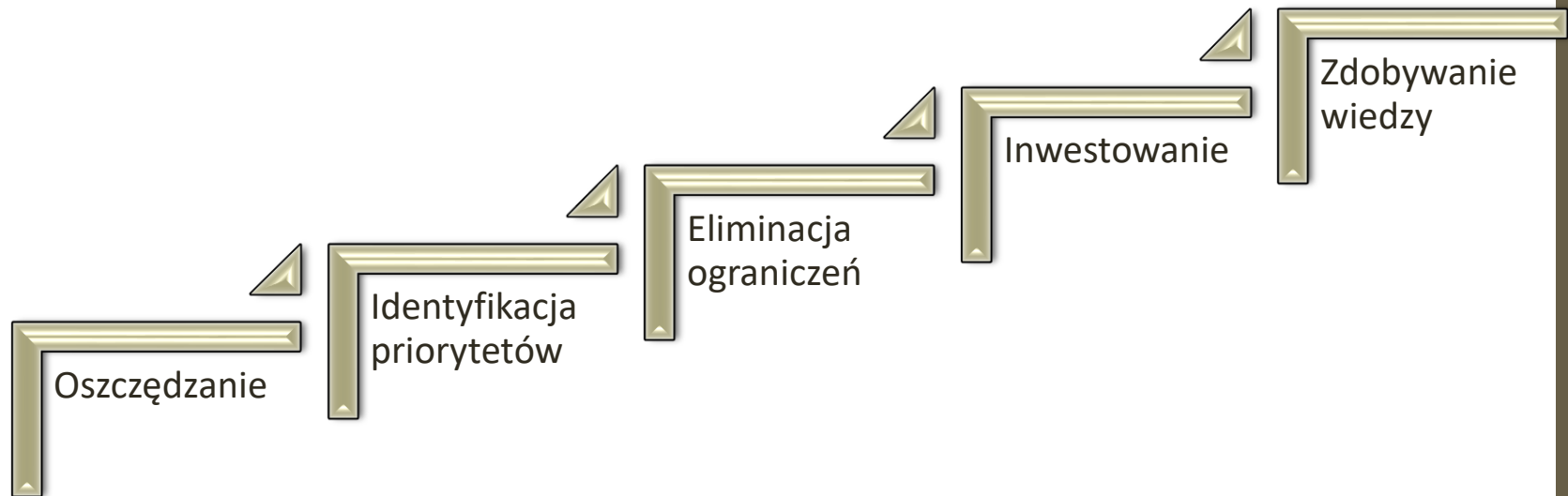

Jak postępować z dziećmi

- 1. Nie ma jednej uniwersalnej recepty !!!
- 2. Czym skorupka za młodu nasiąknie,
tym na starość trąci
- 3. Czego się Jaś nie nauczył,
tego Jan nie będzie umiał

Proces zarządzania finansami osobistymi

Jakie inwestycje???

Inwestycje w samego siebie !!!

- Wiedza, umiejętności i doświadczenie
- Nikt nam nie zabierze wiedzy
- Nie zdewaluuje się (gdy będziemy aktywni)
- Zdolność przyswajania wiedzy
- Budowa własnej wartości

Motto..... brytyjski filozof, Bertrand Russell

....."Jedną z bolesnych rzeczy w naszych czasach jest to, że ci, którzy czują się pewnie, są głupi, a ci, którzy mają jakąkolwiek wyobraźnię i zrozumienie, są przepętnieni wątpliwościami i niezdecydowaniem".....

Efekt Dunninga-Krugera

- Uprzedzenia poznawcze
- Przekraczanie swoich umiejętności
- Wierzymy że jesteśmy mądrzejsi i bardziej wykwalifikowani niż w rzeczywistości
- Intelkt i kompetencje versus rzeczywistość i otoczenie
- Brak wiedzy ale pewność siebie

Dlaczego warto inwestować w siebie?

- Nierównowaga na rynku
- Polityka pieniężna
- Czynniki psychologiczne
 - Chciwość/strach
 - Emocje
 - Zachowania stadne
- Poziom edukacji i wiedzy
- Dostęp do informacji

Co jest ważne !!!!

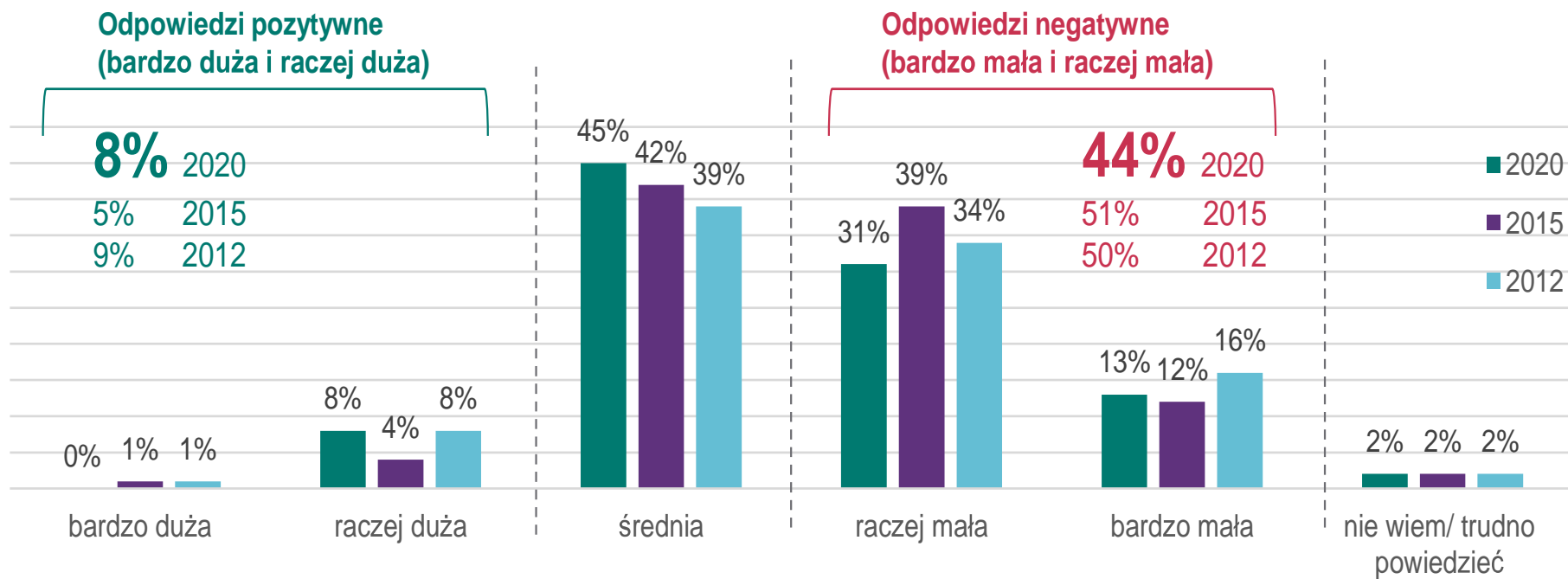
-**”Wiem, że nic nie wiem.....”** !!!! SOKRATES
- Dopasowanie się do sytuacji rynkowej, społecznej, gospodarczej
- Albert Einstein *„Nie mam specjalnych zdolności, jestem ogromnie ciekawy”*
- Dostęp do informacji – czytamy raporty, opracowania, gazety, blogi....
- Otwarty umysł –nastawienie na innowacyjności z nuta refleksji o konsekwencjach
- Silna samokontrola
- Dystans do samego siebie i poczucie humoru
- Inteligencja emocjonalne
- Myślenie poza schematami - *think outside the box*

Tylko zdechłe ryby płyną zgodnie z nurtem

Znaczenie edukacji w życiu Polaków RAPORT

NBP 2020

Zródło: Raport NBP, Badania świadomości i wiedzy ekonomicznej Polaków, Warszawa 2020

<https://www.nbp.pl/edukacja/badania/wiedza-ekonomiczna-polakow.pdf>

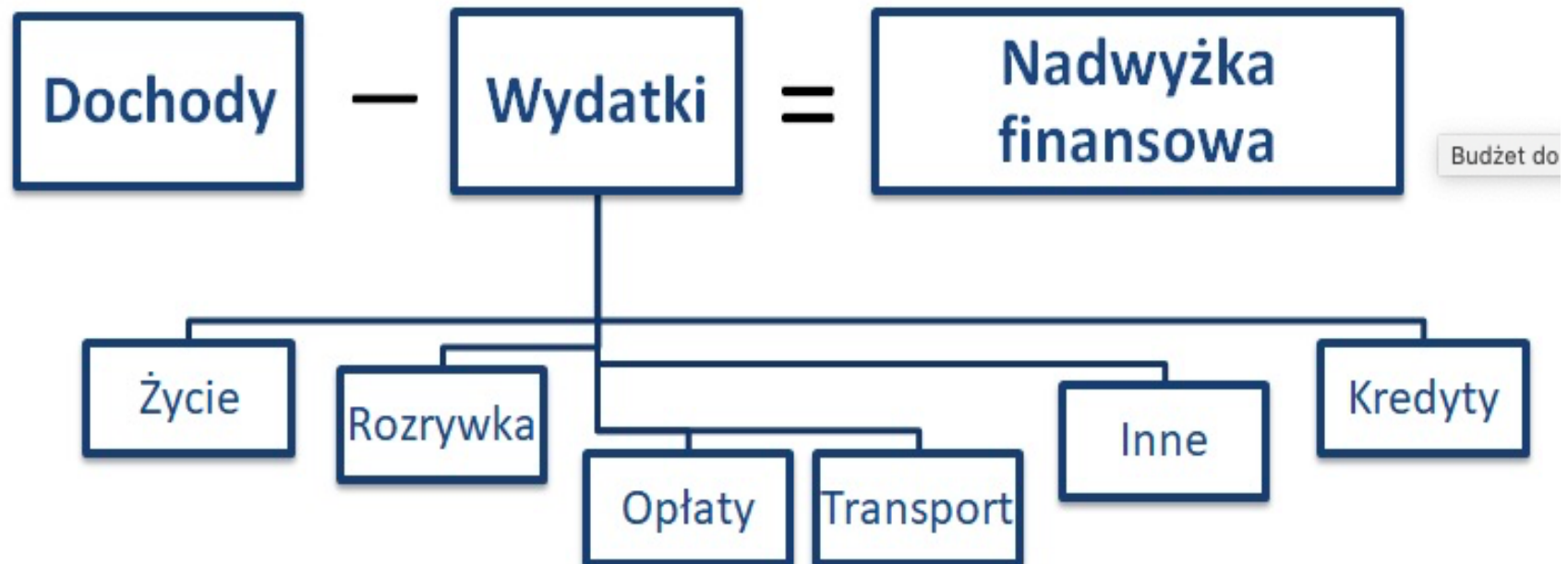
Niezbędne elementy do podejmowania trafnych decyzji finansowych

- Inteligencja – testy IQ
- Wiedza, wykształcenie
- Interakcje społeczne
- Wybory życiowe
- Prezentowane postawy

Z pustego i Salomon nie należy

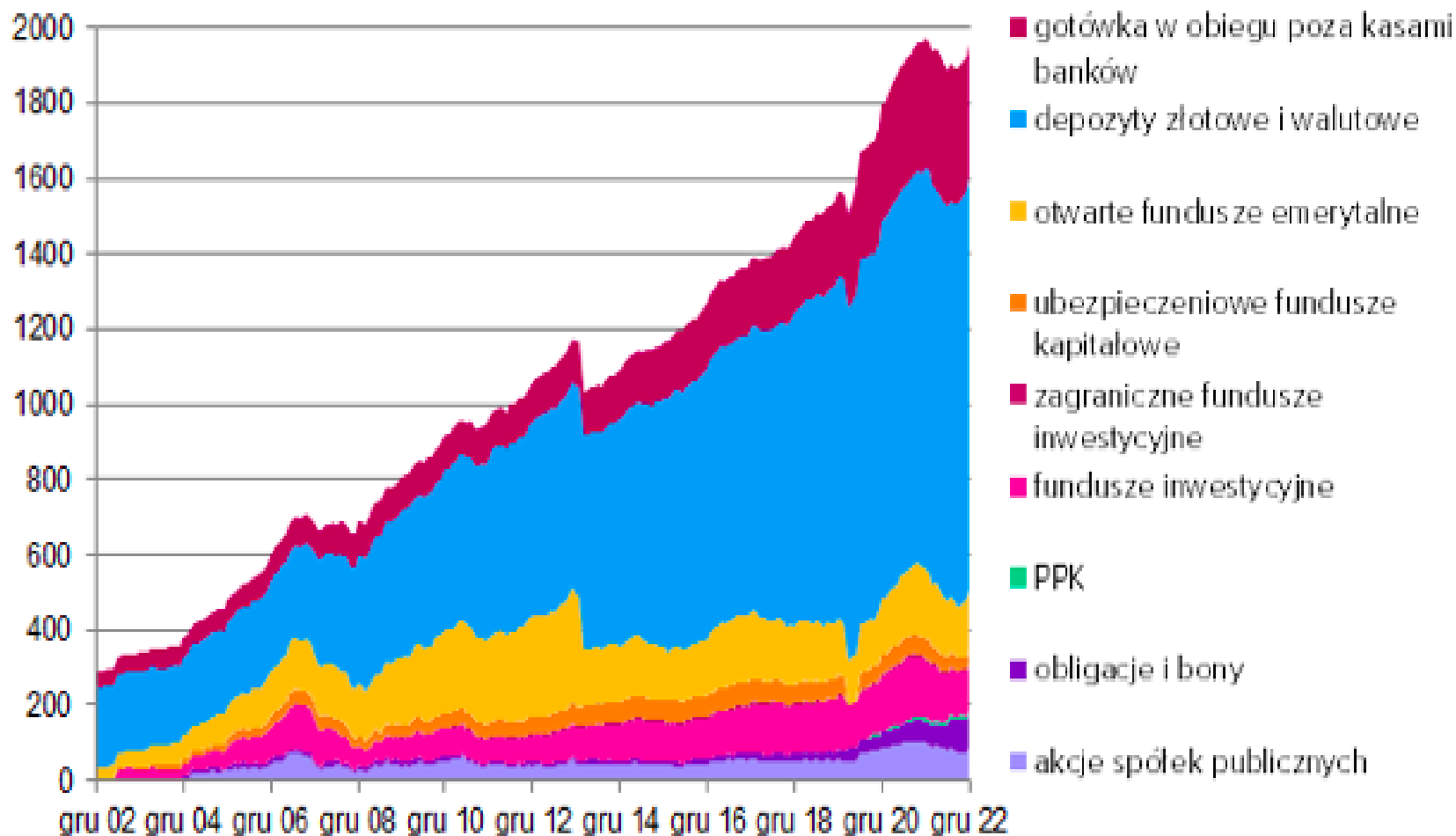
czyli co zrobić, żeby uzyskać nadwyżkę
finansową

Budżet domowy

Oszczędności Polaków sięgnęły 2,0 bln zł

Oszczędności finansowe polskich gospodarstw domowych w mld zł

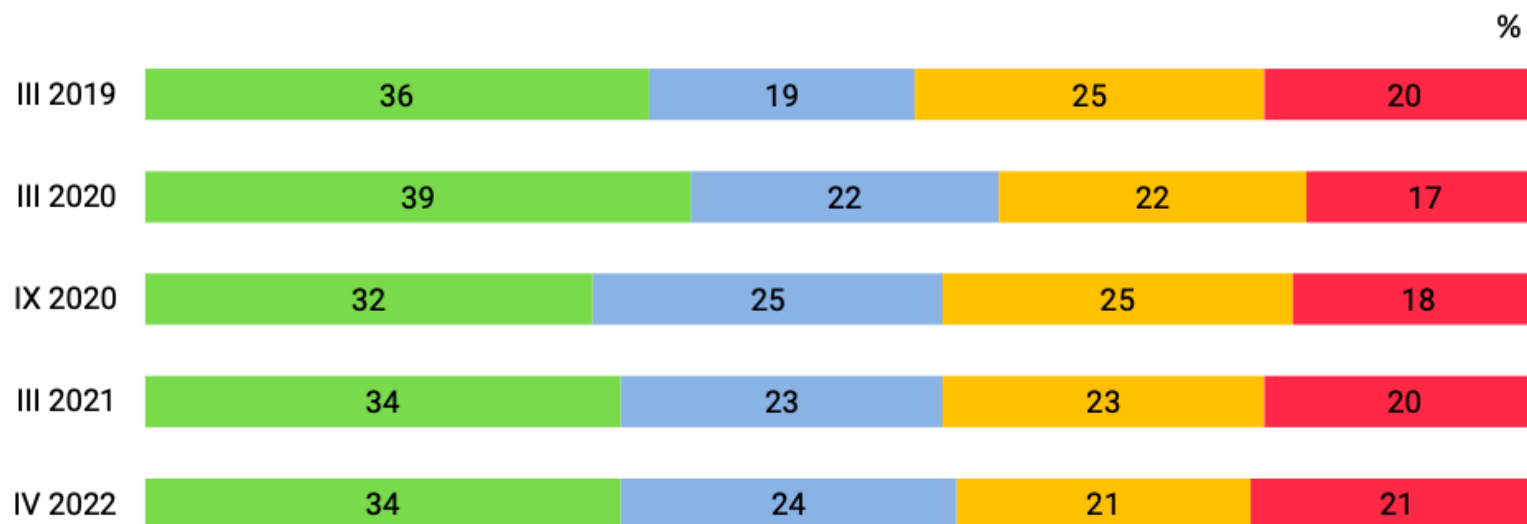

Źródło: Analizy.pl, na podstawie danych NBP, KNF, MF, TFI i PTE

<https://www.analizy.pl/raporty/33962/struktura-oszczednosci-gospodarstw-domowych-wrzesien-2023>

Oszczędności i zadłużenie

RYS. 3. Oszczędności i długi Polaków

- Osoby, których gospodarstwa domowe mają oszczędności i nie mają długów
- Osoby, których gospodarstwa domowe mają oszczędności i długi
- Osoby, których gospodarstwa domowe nie mają oszczędności ani długów
- Osoby, których gospodarstwa domowe nie mają oszczędności, ale mają długi

Literatura:

- Cz. Bywalec. "Gospodarstwo domowe - ekonomika, finanse, konsumpcja." Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (2017).
- R. Milic-Czerniak (red.) "Finanse osobiste. Kompetencje. Narzędzia. Instytucje. Produkty. Decyzje." Difin (2016).
- A. Barembruch. "Zarządzanie finansami osobistymi. Teoria i praktyka." Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego (2018).
- M. Kawiński. "Finanse osobiste. Planowanie ochrony ubezpieczeniowej." Oficyna Wydawnicza SGH (2017).
- B. Świecka (red.) "Współczesne problemy finansów osobistych" CeDeWu (2014).

Literatura uzupełniająca:

- A. J. Keown. "Personal finance" Pearson Education (2018).
- M. Carey, J. King. "Personal finance" Oxford University Press (2007).

Kursy i szkolenia:

- **Kurs SGH: Zarządzanie finansami osobistymi**
- <https://www.sgh.waw.pl/zarzadzanie-finansami-osobistymi-kurs-dokształcajacy>
- **Kurs: Fundacji GPW:**
- <https://www.sgh.waw.pl/szkola-gieldowa>